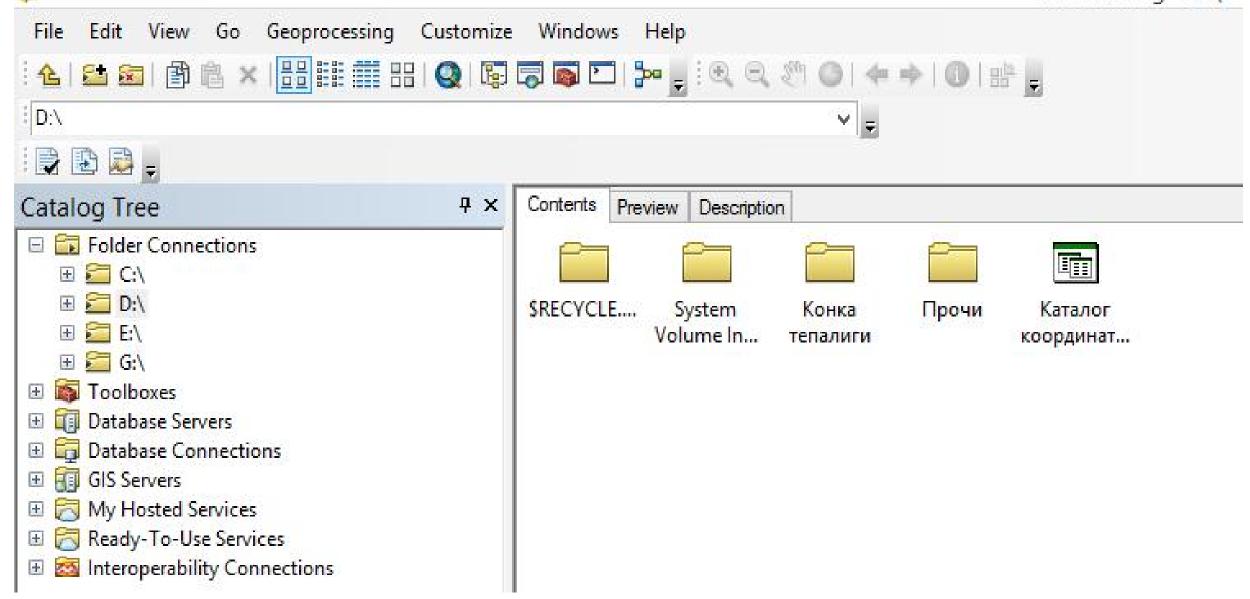
ArcGIS dasturi va uning ilovalari

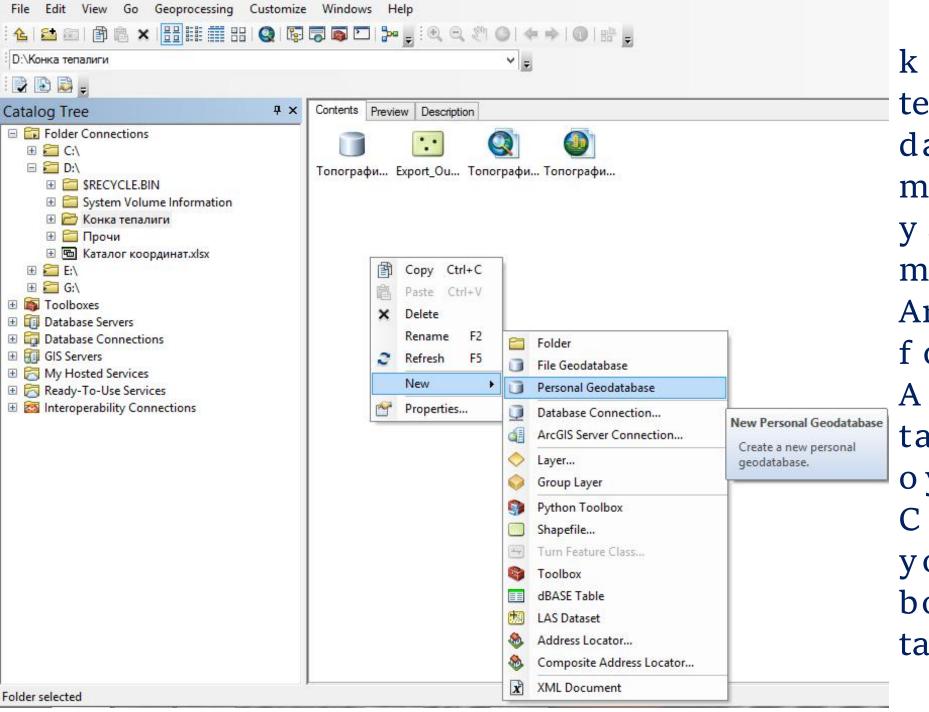
ArcCatalog, ArcGIS dasturining ilovasi sanalib, ishchi sohalarda va geoma'lumotlar bazasida geografik axborot bilan ishlaydi va boshqaradi. Ishchi sohalar – bu diskdagi fayllarga ega papkalar boʻlib, sizning ma'lumotlaringiz – karta hujjatlari, tasvirlar, ma'lumotlar fayllari, geoishlov berish modellari, geoma'lumotlar bazasi va boshqalarni tashkil etish uchun foydalaniladi. Ishchi sohalar GAT axborotini mantiqiy toʻplamini tashkil qilish va birgalikda foydalanishning oddiy usuli hisoblanadi.

Geoma'lumotlar bazasi- bu turli jiltdagi geografik malumotlar toʻplamlarini yigʻish boʻlib, ular ArcGISda foydaniladi. Geoma'lumotlar bazasi tomonidan axborotni saqlashni bir necha usullari mavjud:

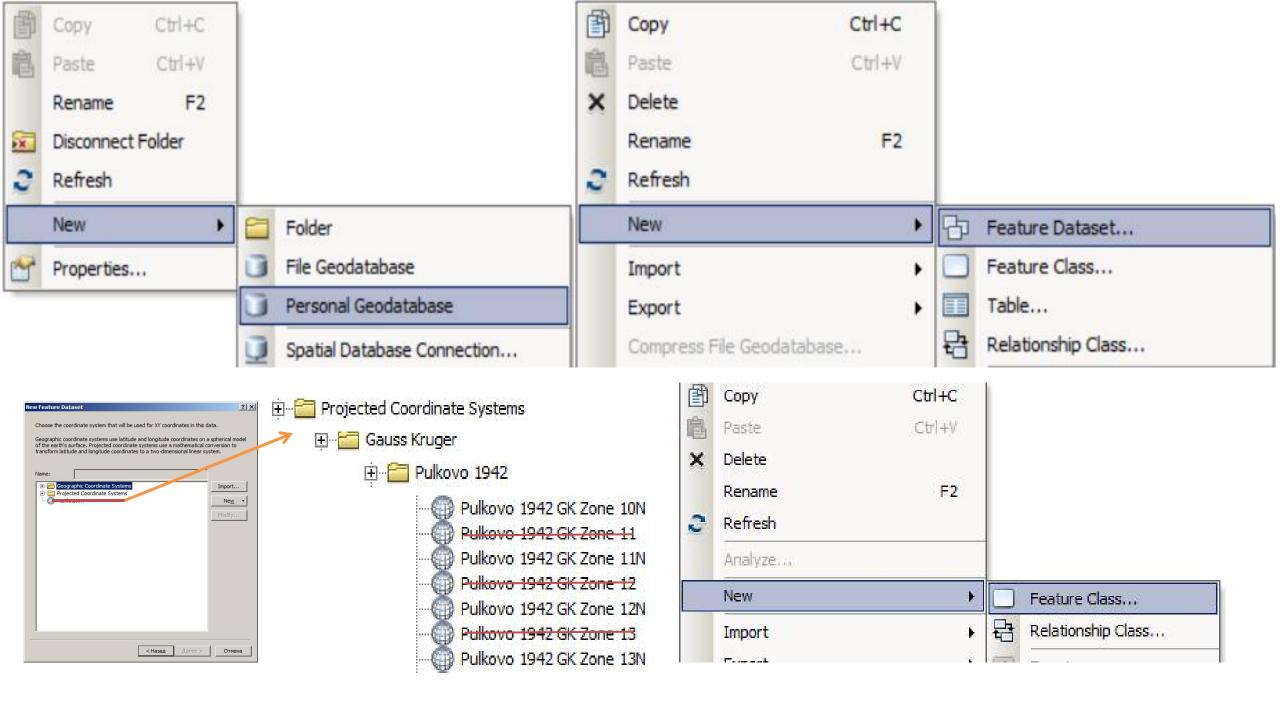
- Geoma'lumotlarning fayl bazasi diskdagi fayllarga ega papka;
- Geom'alumotlarning personal bazasi Microsft Access (.mdb) ma'lumotlari bazasi fayli.

kompaniyasiga tegishli boʻlgan ArcGis dasturida geografik ma'lumotlar bazasini yaratish uchun mazkur dasturning ArcCatalog ilovasidan foydalaniladi. ArcCatalog ta'minotining ishchi oynasi ochilgach Catalog daraxti yordamida kerakli boʻlgan xotira diski tanlanib olinadi.

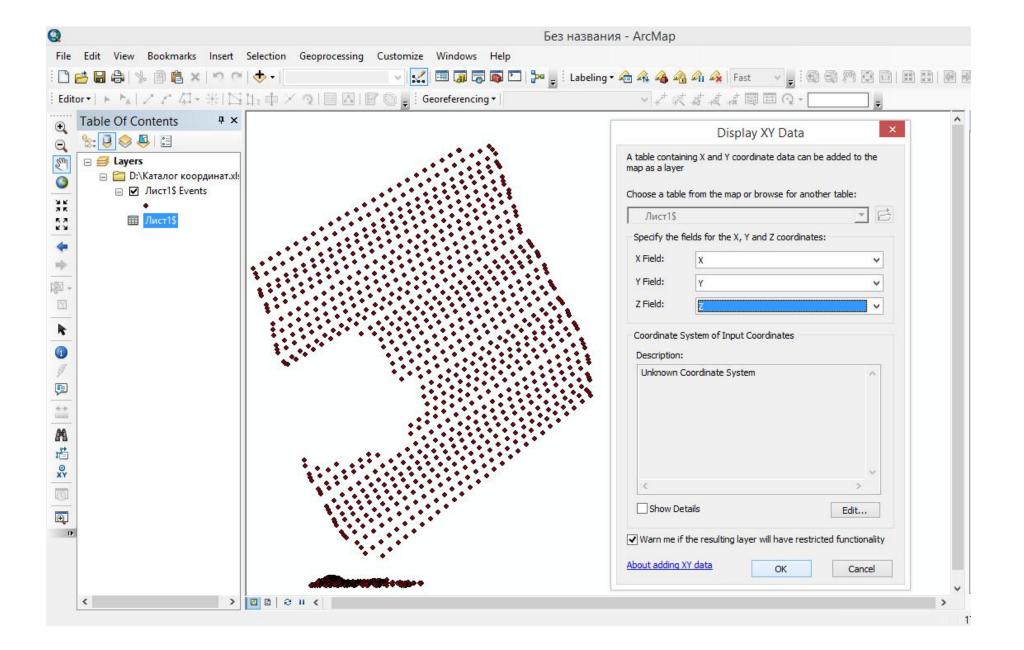

NCW I	eature Class	
Nan	me:	12
Alia	s:	
ŗŢ:	ype Type of features stored in this feature c	
		idss.
	Polygon Features	
	Polygon Features Polygon Features Line Features Point Features Multipoint Features MultiPatch Features Dimension Features	

Object ID Geometry Text
Text

3, Geodezik qiymatlarni qayta ishlab uch o`lchamli model qurish

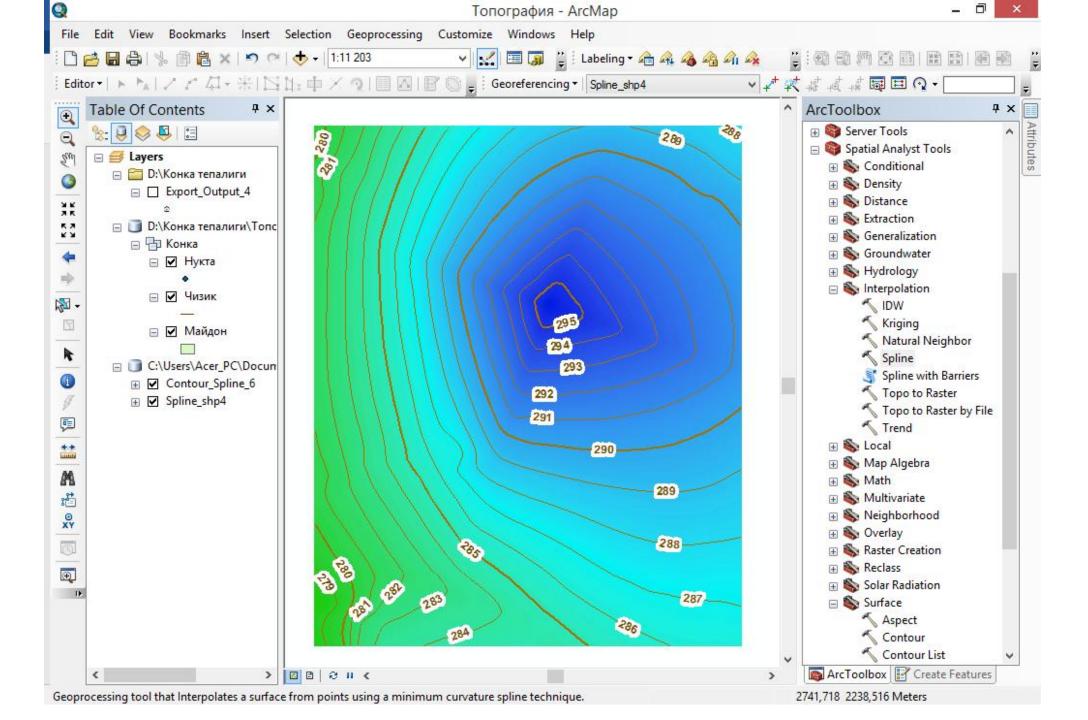
ArcMap ilovasi yuklangach, dobavit danniy tugmachasi yordamida elektron taxeometrdan yuklab olingan koordinatalar kotalogi yuklab olinadi. Natijada mazkur fayl tablitsa soderjrniya qatoriga tushadi. Koordinatalar fayliga sichqonchaning o`ng tugmasini bosib dobavit x,y danniy qatoriga kiriladi. Ko`rsatilishi lozim bo`lgan qatorlarga belgilangan ma`lumotlar keltiriladi va ok tugmachasini bosish orqaliy jadval ko`rinishiga ega bo`lgan ma`lumotlarni qiymati (koordinatalari)ga asoslanib geografik ko`rinishi namayon bo`ladi.

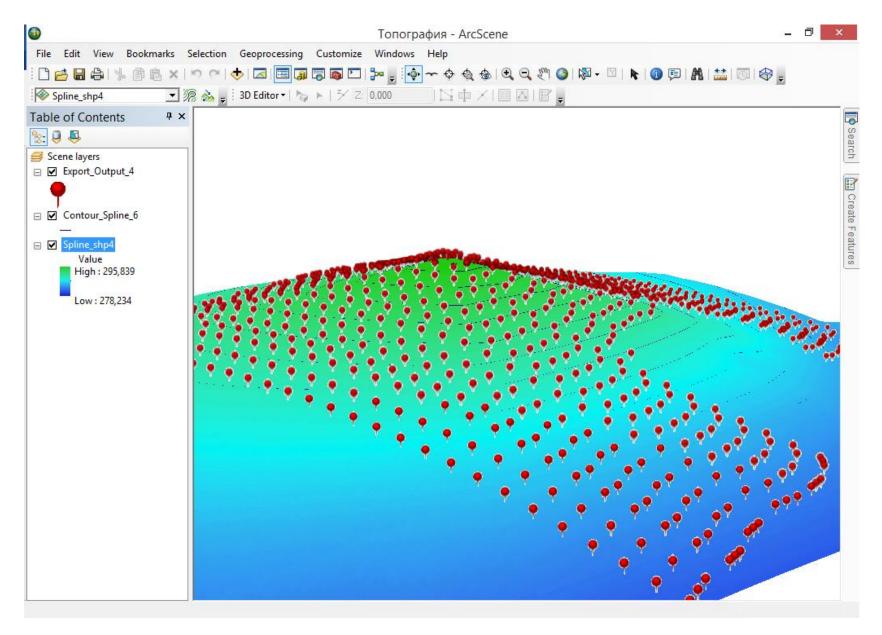

Vizuallashtirilgan koordina qiymatlarini, mavzuli vektor turdagi qatlamlarga aylantiriladi. Natijada vektor turga aylantirilgan koordinata qiymatlari tablitsa soderjeniya qatoridan o`chirib tashlanadi.

Mavzuli qatlamga shartli belgilar berish, natpis qismidan atribut yozuvlarini namoyon qilish ishlari amalga ishiriladi.

Nuqta ko`rinishidagi mavzuli qatlamlardan foydalanib interpolyatsiya usuli orqali xududning relefi amalga oshiriladi. Buning uchun. ArcToolbox moduli aktivlashtiriladi. Spatial Analyst Tools qatoriga kirilib Interpolation bandi ochiladi va natijada hosil bo`lgan tahliliy bo`yruqlar qatoridan Spline ustiga sichqonchaning chap tugmasi ikki marta bosiladi. Hosil bo`lgan darcha talablari bajariladi va ok tugmachasi bosilib hudud sirti yaratiladi. Hosil bo`lgan sirtdan foydalanib, Spatial Analyst Tools qatoridagi Surface bandi ochiladi va Contour tahliliy bo`yrug`I tanlanadi. Natijada ekranda darcha hosil bo`ladi. Darchaga mazkur yaratilgan sirt ko`rsatilib relef kesim balandligi masshtabdan kelib chiqib kiritiladi va ok tugmachasi bosiladi.

Yuqoridagi bajarilgan ishlardan kelib chiqib, dala qidiruv ishlarini bajarish davomidagi, elektron taxeometr yordamida amalga oshirilgan topografik syomka ishlarining qiymatlarini zamonaviy dasturlarda matematik qayta ishlash orqali topografik plan va xaritalar yaratiladi.